

Taina Mansikka-aho ja Emmi Valaranta

Varhaiskasvatuksen palveluohjaus

Päivähoitoa tarpeen mukaan

Opinnäytetyö

Syksy 2011

Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Sosiaalialan koulutusohjelma

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Koulutusohjelma: Sosiaalialan koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Sosionomi (AMK)

Tekijät: Taina Mansikka-aho ja Emmi Valaranta

Työn nimi: Varhaiskasvatuksen palveluohjaus - päivähoitoa tarpeen mukaan

Ohjaaja: Minna Zechner

Vuosi: 2011

Sivumäärä: 38

Liitteiden lukumäärä: 4

Opinnäytetyössä on tutkittu Seinäjoen alueen varhaiskasvatuksen palveluohjausta. Tarkoituksena oli selvittää, millaisia varhaiskasvatuspalveluita Seinäjoen alueelta löytyy sekä millaisille perheille ja millaisiin tarpeisiin ammattilaiset varhaiskasvatuspalveluitaan suosittelivat. Työn tavoitteena oli saada vanhemmat tietoisiksi erilaisista varhaiskasvatuspalveluista ikään kuin palveluohjauksena, jota on perheille heikosti tarjolla. Tutkimus toteutettiin laadullisena, jossa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kahdeksasta avoimesta kysymyksestä koostunutta lomaketta. Lomake lähetettiin sähköisesti seitsemälle eri varhaiskasvatuspalvelun tarjoajalle.

Tutkimuksen tulosten pohjalta selvisi, millaisille perheille ja millaisiin tarpeisiin eri varhaiskasvatuspalvelujen tarjoajat palveluaan suosittelivat. Tutkimuksen varhaiskasvatuspalvelut oli suunnattu lapsille, lapsiperheille ja vanhemmille. Tutkimustuloksista nousi joitakin erityisiä huomioita palveluiden soveltuvuudesta. Osa varhaiskasvatuspalveluista tuki erityisesti vanhempien osallisuutta varhaiskasvatuspalveluun. Nämä myös vanhemmille suunnatut varhaiskasvatuspalvelut korostivat vertaistuen merkitystä tarjonnassaan. Myös erityisen tuen tarve lapsella nousi yhdeksi huomioksi varhaiskasvatuspalveluissa.

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen tärkeys käy ilmi opinnäytetyössä. Seinäjoella ei ole palveluohjaajaa varhaiskasvatuksen sektorilla. Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja lisäisi vanhempien tietoisuutta erilaisista varhaiskasvatuspalveluista.

Avainsanat: varhaiskasvatus, palveluohjaus, varhaiskasvatuspalvelut

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree programme: Social Services

Specialisation: Bachelor of Social Services

Author/s: Taina Mansikka-aho and Emmi Valaranta

Title of thesis: Case Management in Early Childhood Education – Customised Child Care

Supervisor(s): Minna Zechner

Year: 2011 Number of pages: 38 Number of appendices: 4

The thesis studies the case management in early childhood education in Seinäjoki. The purpose was to find out which services for early childhood education are available in Seinäjoki and how professionals in early childhood education see the situation: what types of families would benefit from their services and what are their needs? The aim of the thesis was to make parents aware of the various services in the field of early childhood education. This can be seen as a type of case management, a service not always available for families. The thesis employed a qualitative research method, with information gathered through a form consisting of eight open questions. These forms were electronically sent to seven different providers of early childhood education services.

The results of the study show the types of families that could benefit from early childhood education services and also the various needs that could be met with the help of these services. The early childhood education services examined in the study were designed for children, families with children and parents. Some specific notions on the suitability of the services arose in the results of the study. Some of the early childhood education services specifically supported parents' involvement in the process. These services that were also aimed at parents emphasised the meaning of peer support. Another important notion in early childhood education services is a child's need for special support.

The thesis reveals the importance of case management in early childhood education. There is no case manager in Seinäjoki working in the field of early childhood education. A case manager would increase parents' awareness of various early childhood education services.

Keywords: early childhood education, case management, early childhood education services

Sisältö

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
Sisältö	4
1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUKSEN KUVAUS.....	7
2.1 Tutkimusongelmat	8
2.2 Tutkimuksen toimijat.....	8
2.3 Laadullinen tutkimus.....	10
2.4 Laadullisen tutkimuksen menetelmät	11
2.5 Tutkimuksen etiikka.....	12
3 VARHAISKASVATUS	13
4 PALVELUOHJAUS	17
4.1 Palveluohjaajan työ	18
4.2 Asiakkaan ohjaaminen varhaiskasvatuspalveluihin	19
4.3 Muita varhaiskasvatusmahdollisuuksia	21
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	23
5.1 Muunlaisia tarpeita?	29
5.2 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen.....	30
6 POHDINTA	32
LÄHTEET	34
LIITTEET	38

1 JOHDANTO

Teimme opinnäytetyömme varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta. Valitsimme aiheen, koska aihe on ajankohtainen ja meitä itseämme kiinnostava. Aihe on tarpeellinen, sillä Seinäjoen alueella ei ole aiemmin tehty aiheeseen liittyvää tutkimusta. Koimme tärkeäksi lisätä vanhempien tietoisuutta erilaisista varhaiskasvatuspalveluista, sillä palveluohjaus tällä sektorilla on vähäistä. Lisäksi vanhempien tarpeiden ja varhaiskasvatuspalveluiden tarjonnan kohtaaminen olisi tärkeää.

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämämpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka ensisijaisena tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia kasvun, kehityksen ja oppimisen alueella (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11). Palveluohjauksella tarkoitetaan ennen kaikkea asiakaslähtöistä sekä asiakkaan etua painottavaa työtapaa (Hänninen 2007, 11). Tarkoituksenamme oli tutkia, millaisia varhaiskasvatuspalveluita perheille on tarjolla Seinäjoen alueella. Tutkimuskysymyksemme olivat: ”Millaisia erilaisia varhaiskasvatuspalveluita on Seinäjoen alueella?” ja ”Millaisia palveluita varhaiskasvatuksen ammattilaiset suosittelevat eri perheille sekä millaisiin tarpeisiin?” Toimme opinnäytetyössämme ammattilaisten näkökulmaa siitä, millaisille perheille he palveluun suosittelevat.

Seinäjoen alueella ei ole olemassa erillistä varhaiskasvatuksen palveluohjaajaa. Tämä on ongelma, sillä vanhemmat eivät välttämättä saa tarpeisiinsa vastaavaa varhaiskasvatuspalvelua. Vanhempien tiedot monipuolisista, tarjolla olevista varhaiskasvatuspalveluista saattavat olla hyvin rajalliset, jolloin he saattavat valita lapselleen varhaiskasvatuspalveluksi sellaisen, joka ei vastaa heidän tarpeisiinsa. Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden kautta vanhemmat saattavat käyttää kunnallisia päivähoitopalveluja, vaikka tarvetta kunnalliselle päivähoitopaikalle ei välttämättä ole. Vaihtoehtona tälle voisi käydä jokin muu varhaiskasvatuspalvelu. Kunnalla on velvollisuus järjestää päivähoitopaikka sitä haluavalle. Subjektiiivisella päivähoito-oikeudella tarkoitetaan päivähoitolain (L 19.1.1973/36) mukaan sitä, että vanhemmilla on oikeus saada kunnallinen päivähoitopaikka lapselleen sitä halutessaan. Subjektiiiviseen päivähoitoon ovat oikeutettuja lapset, jotka eivät vielä ole

oppivelvollisuusikäisiä. Lisäksi jos erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty, on vanhemmilla oikeus saada kunnallinen hoitopaikka lapselleen. Mikäli vanhempi hakee lapselleen kunnallista päivähoitopaikkaa, tulee lapsen saada se subjektiivisen päivähoito-oikeuden mukaan. Kunnallisen päivähoidon organisointi on kuitenkin kunnalle kallista. Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja olisi tarpeellinen lisä varhaiskasvatuksen kentälle, sillä hän voisi ohjata perheet heidän tarpeitaan vastaaviin palveluihin.

Työstimme opinnäytetyömme ohella esitteen, jossa esittelimme lyhyesti erilaisia varhaiskasvatusmahdollisuuksia Seinäjoen alueella sekä millaisille perheille ja millaisiin elämäntilanteisiin mikäkin palvelu sopisi. Esitteen olisi tarkoitus antaa tietoa vanhemmille siinä vaiheessa, kun nämä miettivät lapsensa varhaiskasvatuspalveluihin viemistä. Esittelemme työssämme erilaisia varhaiskasvatusvaihtoehtoja, jotta vanhemmat osaisivat valita, mikä olisi heidän lapselleen se paras vaihtoehto. Monet vanhemmat eivät ole tietoisia siitä, että on olemassa paljon muitakin varhaiskasvatuksellisia vaihtoehtoja kuin kunnallinen päiväkotia. Osa varhaiskasvatuksen tarjoajista tuottaa palveluaan alle kouluikäisille lapsille sekä alakouluikäisille, mutta keskitymme työssämme ainoastaan alle kouluikäisiin (0-6-vuotiaat) lapsiin.

Kunnallisilla päivähoitopalveluilla tarkoitamme Seinäjoen kaupungin ylläpitämää päiväkotia, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoito ja avointa päiväkotia. Teimme opinnäytetyömme Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatuksen alaisuuteen. Toimitimme valmiin työn ja esitteen opinnäytetyön valmistuttua Seinäjoen varhaiskasvatusjohtajalle.

2 TUTKIMUKSEN KUVAUS

Valitsimme opinnäytetyömme tutkimukseksi laadullisen tutkimuksen, koska koimme, että kyseinen tutkimusmenetelmä tukee riittävästi tutkimuskysymyksiämme. Halusimme tutkimuksellamme selvittää varhaiskasvatuspalveluiden sisältöjä sekä erilaisia, erilaisille perheille tuotettuja varhaiskasvatuspalveluita.

Teimme laadullisen tutkimuksen, jossa aineistonkeruumenetelmänä käytimme sähköistä lomaketta. Teimme sähköisen kysymyslomakkeen, jonka lähetimme sähköpostitse seitsemälle eri varhaiskasvatuspalveluntuottajan edustajalle. Palvelut koskivat perhepäivähoitoa, ryhmäperhepäivähoitoa, avointa päiväkotia, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lastenkamaria, seurakunnan pyhäkoulua ja perhekerhoa sekä lapsen kotona tapahtuvaa perhepäivähoitoa. Valitsimme kyseiset palveluntuottajat tutkimukseemme, jotta saisimme mahdollisimman kattavan kuvan eri varhaiskasvatuspalveluista sekä että varhaiskasvatuspalvelut palvelisivat mahdollisimman montaa erilaista perhemuotoa. Jätimme tutkimuksestamme pois kunnallisen päiväkodin, sillä koimme, että se on tunnetuin vaihtoehto varhaiskasvatuspalveluiden kentällä. Vanhempien valitessa lapselleen varhaiskasvatuspalvelua, on päiväkotia usein suosituin ensimmäinen vaihtoehto. Kunnallisella päiväkodillä tarkoitamme kunnan järjestämää, erillisessä, sille varatussa rakennuksessa tapahtuvaa varhaiskasvatusta. Päiväkodeissa toimii koulutetut päiväkodinopettajat sekä lastenhoitajat, jotka työskentelevät erikokoisissa lapsiryhmissä. Tutkimuksemme suuntautuu Seinäjoen varhaiskasvatuspalveluihin. Tarkoituksenamme oli tuottaa mahdollisimman kattava varhaiskasvatuspalvelukokonaisuus lisätäksemme vanhempien käsitystä erilaisista varhaiskasvatusvaihtoehdoista. Erilaisilla perheillä on erilaisia varhaiskasvatustarpeita. Tavoitteena varhaiskasvatuksen palveluohjauksessa on, että perheet saisivat tarpeitaan vastaavia varhaiskasvatuspalveluita.

Analysoimme tutkimuksen tulokset, jotta saisimme tehtyä erilaisia johtopäätöksiä. Lähestymistapanamme oli ymmärtämiseen pyrkivä tulkinta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 212). Tutkimustuloksia analysoimme aineiston purkamisella, josta

etenimme suoraan analyysiin. Käytimme induktiivista päättelyä, jossa keskeistä on aineistolähtöisyys. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 136.) Induktio tarkoittaa oletuksen ja johtopäätöksen samankaltaisuutta. Sillä pyritään yleistämään yksittäisiä tuloksia. (Heit 2000, 570.) Lopuksi pyrimme yhdistämään saadut tulokset teoriaamme sekä muihin tutkimustuloksiimme (Saukkonen 2011).

2.1 Tutkimusongelmat

Tutkimuksessamme tahdoimme tietää erilaisista varhaiskasvatuspalveluista Seinäjoen alueella. Lisäksi halusimme ammattilaisten näkökulman siihen, millaisille perheille he palveluaan suosittelevat. Halusimme tietää, kohtaavatko palveluntarjoajien palvelut sekä erilaisten perheiden tarpeet toisensa. Tutkimuskysymyksenämme olivat:

- Millaisia erilaisia varhaiskasvatuspalveluita on Seinäjoen alueella?
- Millaisia palveluita varhaiskasvatuksen ammattilaiset suosittelevat eri perheille ja erilaisiin tarpeisiin?

2.2 Tutkimuksen toimijat

Tässä kappaleessa kuvaamme niitä toimijoita, joihin tutkimuksemme kohdistuu. Toimijoinamme ovat perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, avoin päiväkotijärjestelmä ja perheryhmä, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Seinäjoen Lastenkamari, Seinäjoen seurakunnan pyhäkoulu ja perhekerho sekä lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito.

Perhepäivähoitaja hoitaa omassa kodissaan neljää kokopäiväistä lasta. Kokopäivähoidossa olevalla lapsella tarkoitetaan lasta, jonka päivittäinen hoitoaika on yli viisi tuntia. Puolipäiväisellä lapsella taas tarkoitetaan lasta, jonka hoitoaika on alle viisi tuntia päivässä. (Päivähoitomaksut 2 2011.) Perhepäivähoitopaikkana voi toimia lapsen oma koti tai ryhmäperhepäiväkotijärjestelmä. Viides lapsi saa olla puolipäiväinen

esiopetus- tai kouluikäinen lapsi. Perhepäivähoidossa lapset ovat yleensä erikikäisiä; ikähaarukka vaihtelee vauvasta esikouluikäiseen. Ryhmäperhepäiväkodeissa lapset toimivat 8-12 lapsen ryhmissä. Ryhmäperhepäivähoidossa lapset ovat iältään 0-6-vuotiaita. Ryhmäperhepäivähoito tapahtuu sille järjestetyssä rakennuksessa tai tilassa. Usein ryhmäperhepäiväkodit toimivat esimerkiksi kerrostalossa. (Perhepäivähoito 2008, Ryhmikset 2011, Ryhmäperhepäiväkodit 2011 & Seinäjoen perhepäivähoito 2011.)

Avoim päiväkotia on lapsiperheiden kohtaamispaikka. Perheillä on mahdollisuus käyttää avoimen päiväkodin palvelua tiettyinä päivinä viikossa tiettyyn kelloon aikaan. Avoimeen päiväkotiin voi mennä milloin tahansa sen aukioloaikana. (Avoim päiväkotia ja perheryhmä 2011.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen oikeutta hyvään ja onnelliseen lapsuuteen. Seinäjoen alueella toimii Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lastenkamarin lapsiparkki, joka tarjoaa lyhytaikaista lastenhoitoa. Vanhempien ei tarvitse ilmoittaa etukäteen lapsen hoitoon tuomisesta. (Lastenkamari 2011 & Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2011.) Käytämme työssämme Mannerheimin Lastensuojeluliitosta valtakunnallista lyhennettä MLL.

Seinäjoen alue seurakunta järjestää pyhäkoulua kerran viikossa 3-14-vuotiaille lapsille. Se on 45 minuuttia kestävä opetus- ja hartaushetki, jolla on lasten jumalapaalveluksen luonne. Pyhäkoulu on maksuton. (Pyhäkoulu 2011.)

Seinäjoen alue seurakunta järjestää myös perhekerhoja. Perhekerhoihin kokoontuu pienten lasten vanhemmat lapsineen. Kerhon tarkoituksena on vertaistuki vanhemmilla sekä käytännön asioiden oppiminen lapsilla (esimerkiksi keskittyminen, oman vuoron odottaminen, muiden huomioon ottaminen sekä rauhoittuminen). Perhekerhot järjestävät yhteisiä hartaus- ja toimintahetkiä lapsille ja vanhemmille. (Päiväkerhot 2011.)

Seinäjoen alueella on tarjolla varhaiskasvatuspalveluna myös kolmiperhehoito, jossa kunnan palkkaama perhepäivähoitaja hoitaa vuoroviikoin tai muutoin sovit-

tuna aikana eri kodeissa samaa lapsiryhmää. Kolmiperhehoitoryhmä voi muodostua 2-4 perheen lapsista. Muuta lapsen kotona tapahtuvaa perhepäivähoitoa tarjotaan yhden perheen lapsille heidän omassa kodissaan. Hoidettavien lasten lukumäärä on vähintään kolme alle kouluikäistä lasta, paitsi jos kyseessä on vammainen tai muuten erityistä hoitoa ja kasvatusta vaativa lapsi. (Lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito 2011.)

Seinäjoen seurakunta järjestää kaksi kertaa viikossa kolme tuntia kerrallaan päiväkerhotoimintaa 3-6-vuotiaille lapsille (Päiväkerho 2011). Otimme päiväkerhotoiminnan esille opinnäytetyössämme, sillä halusimme tuoda kyseisen mahdollisuuden ilmi. Emme kuitenkaan käsittele sitä tutkimuksessamme, koska emme saaneet päiväkerhojen yhteyshenkilöä kiinni.

2.3 Laadullinen tutkimus

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmätapa, jossa yritetään ymmärtää kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisuutena. Laadullinen tutkimus voidaan toteuttaa monenlaisin eri menetelmin. (Laadullinen tutkimus 2011.)

Lähtökohtana tutkimuksessamme oli varhaiskasvatuspalveluiden kuvaaminen sekä asiantuntijoiden näkökulman esiintuominen siitä, millaisille perheille heidän palvelunsa sopisi. Kohteena laadullisessa tutkimuksessa on yleensä ihminen ja ihmisen maailma, joita voidaan yhdessä tarkastella elämismaailmana. Tutkimuksessamme kohteena olivat asiantuntijat ja heidän näkökulmansa sekä heidän edustamiensa organisaatioiden tarjoamat palvelut. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään tutkimaan kohdetta kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 152; Varto 1992, 23.)

Laadullisessa tutkimuksessa myös tutkijan omat arvot muokkaavat sitä, miten pyrkii ymmärtämään tutkimaansa asiaa. Laadullisessa tutkimuksessa on pyrkimykseenä löytää tai paljastaa tosiasioita ennemmin kuin todentaa jo olemassa olevia väit-

tämiä. Laadullisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi ym. 1997, 152–155.) Kohdejoukkonamme oli erilaisten varhaiskasvatuspalveluita tuottavien organisaatioiden edustajia.

2.4 Laadullisen tutkimuksen menetelmät

Käytimme laadullisen tutkimuksemme aineistonkeruumenetelmänä puolistrukturoitua kyselylomaketta. Puolistrukturoidussa kyselylomakkeessa tutkija tekee ennalta harkitun pohdinnan jälkeen kysymysmuodon ja esittämisjärjestyksen (Vilkkä 2005, 101). Valitsimme aineistonkeruumenetelmäksemme kyselylomakkeen, koska tutkimusongelmamme oli melko rajattu. Käytimme kyselylomakkeessamme avoimia kysymyksiä. Valitsimme tämän puolistrukturoidun kyselylomakkeen menetelmäksemme, koska se loi joustavuutta sekä tutkijalle että vastaajalle itselleen (Puolistrukturoitu haastattelu 2011). Kyselylomakkeella suoritettussa tutkimuksessa tutkija ei vaikuta olemuksellaan ja läsnäolollaan vastauksiin. Lisäksi vastaaja voi vastata lomakkeeseen itselleen sopivana ajankohtana, jolloin hän pystyy rauhassa syventymään kysymyksiin. (Valli 2001, 101.)

Valitsimme kyselylomakkeen myös siksi, että kyseinen menetelmä tuki parhaiten tutkimustamme. Koimme, että kyselylomakkeella saamme tarvittavan määrän tietoa nopeasti, sillä aikaa oli rajatusti. Kyselylomake toimi myös hyvin tutkimuksemme, sillä tutkimusongelmamme ei ollut kovin laaja ja haastateltavat edustivat melko samankaltaista ryhmää.

Teimme avoimet kysymykset sekä kyselylomakkeen etukäteen. Mietimme tarkoin lomakkeen kysymykset. Kysymyksiä tuli yhteensä kahdeksan (ks. liite 1). Lähetimme kyselylomakkeen sähköpostitse vastaajille, joita oli yhteensä seitsemän. Analysoimme aineiston vastaukset saatuaamme.

2.5 Tutkimuksen etiikka

Yksi tärkeä tutkimuseettinen normi on kunnioittaa ihmisten yksityisyyttä. Tähän velvoittaa tutkimusetiikan lisäksi myös Suomen lait sekä kansainväliset sopimukset. Noudatimme tutkimuksessamme vaitiolovelvollisuutta, joka on yksi tärkeä eettinen periaate. Tällaisiin muihin eettisiin periaatteisiin kuuluu tutkittavien itsemääräämisoikeus ja vapaaehtoinen osallistuminen tutkimukseen sekä tutkittavan vapaus päättää, mitä vastauksissaan haluaa tuoda esille. (Kuula 2006, 124–127.) Kerroimme mahdollisimman tarkasti ja yksityiskohtaisesti opinnäytetyömme sekä tutkimuksemme tarkoituksesta sähköpostitse kaikille vastaajille ennen kuin he sitoutuivat vastaamaan lomakkeen kysymyksiin.

Eettisesti oli myös oikein käyttää kaikilla vastaajilla samoja kysymyksiä samassa järjestyksessä ja samassa aikamuodossa. Emme siis muuttaneet kyselylomaketta missään vaiheessa erilaiseksi eri toimijoille. Aineistoa kerätessämme pyrimme siihen, että esittelimme tulokset mahdollisimman totuudenmukaisesti tutkimusvilppiä välttäen (Routio 2007).

Haimme tutkimustamme varten tutkimuslupaa Seinäjoen alueen varhaiskasvatusjohtajalta. Lupa myönnettiin meille 13.10.2011. Tutkimuslupaa hakiessa esitimme tutkimussuunnitelmamme. Käsittelimme tutkimustuloksia luottamuksellisesti. Ainoastaan opinnäytetyöntekijät näkivät aineiston. Tuhosimme tutkimukseen liittyvän aineiston opinnäytetyömme valmistuttua.

3 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämämpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka ensisijaisena tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia kasvun, kehityksen ja oppimisen alueella. Jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden, tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005, 11) määritellään, että yhteiskunnan järjestämän, valvoman ja tukeman varhaiskasvatuksen tulee koostua hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Seurakunnan sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton varhaiskasvatus ei perustu samoihin kriteereihin kuin kunnan varhaiskasvatuspalvelut. Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) pyrkii edistämään lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. MLL tavoittelee lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla vertaistukea sekä kehittämällä osallistumismahdollisuuksia erilaisissa elämäntilanteissa. MLL pyrkii kehittämään sekä vahvistamaan lapsuutta suojelevaa kasvatuskulttuuria. MLL:n keskeisimpiä arvoja ovat: yhteisvastuu, inhimillisyys, lapsen ja lapsuuden arvostus, ilo sekä suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus. Toimintaperiaatteinaan MLL käyttää vapaaehtoisten ja ammattilaisten kumppanuutta, lapsen näkökulman huomioon ottamista, avoimuutta, riippumattomuutta sekä yhteistyöhakuisuutta. (MLL 2005). Seinäjoen seurakunnan kasvatusta ja opetusperiaatteet pohjautuvat evankelis-luterilaiseen uskontoon. Seurakunta korostaa elämän tärkeitä perusasioita, kuten kiitollisuutta, toisten kunnioittamista, itsensä arvokkaaksi kokemista sekä Jumalan hyvyyteen ja huolenpitoon luottamista. (Pyhäkoulu 2011.)

Kunnan varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen omaehtoisella leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana on kasvatustieteelliseen, erityisesti varhaiskasvatukselliseen, mutta myös laaja-alaiseen, monitieteiseen tietoon ja tutkimukseen sekä pedagogisten menetelmien hallintaan pohjautuva laaja näkemys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Valtakunnallisten linjausten mukaan varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatuspalveluissa, joista keskeisimpiä ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä erilainen avoin toiminta. Varhaiskasvatuspalveluja tuottavat kunnat, järjestöt, yksityiset palveluntuottajat ja seurakunnat. Esiopetus on vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista opetusta ja kasvatusta. Varhaiskasvatus, esiopetus osana varhaiskasvatusta ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän jatkumon. Varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat myös oppivelvollisuusikäiset lapset, jotka käyttävät varhaiskasvatuspalveluita. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11–12.)

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on tärkeää painottaa lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalia lapsuutta ja ohjata lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatuksen toimintaa suuntaavat yksittäisten kasvatus- ja sisältötavoitteiden yläpuolelle sijoittuvat kokoavat kasvatuspäämäärät. Näihin päämääriin kuuluvat henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, toiset huomioon ottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistaminen sekä itsenäisyyden asteittainen lisääminen. Kasvattajien tehtävänä onkin huolehtia, että nämä kolme koko elämää koskevaa kasvatuspäämäärää viitoittavat toimintaa tasapainoisesti ja riittävän syvällisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 13.)

Varhaiskasvatuksen pohjaksi on laadittu varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joka on valtakunnallinen varhaiskasvatuksen ohjauksen väline. Varhaiskasvatuksen perusteiden tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista koko maassa, ohjata sisällöllistä kehittämistä ja luoda osaltaan edellytyksiä varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseksi yhdenmukaistamalla toiminnan järjestämisen perusteita. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteena on lisäksi lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta, vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa ja moniammatillista yhteistyötä sellaisten eri palvelujen kesken, joilla tuetaan lasta ja perhettä ennen lapsen oppivelvollisuuden alkamista. Yhdessä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden kanssa varhaiskasvatussuunnitelman perusteet muodostavat valtakunnallisesti lasten hyvinvointia, kasvua ja oppimista edistävän kokonaisuuden. Kunnilla on laajat mahdollisuudet organisoida varhaiskasvatuspalvelut perheitä parhaiten palvelevalla tavalla. Kuntien erilaisuuden vuoksi on tärkeää, että jokai-

sessä kunnassa tarkennetaan varhaiskasvatuksen kuntakohtaiset strategiset linjat, jotka otetaan huomioon varhaiskasvatussuunnitelmia laadittaessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7.)

Kunnallisen varhaiskasvatuksen keskeinen voimavara on ammattitaitoinen henkilöstö. Laadukkaan varhaiskasvatuksen kannalta on olennaista, että koko kasvatusyhteisöllä ja jokaisella yksittäisellä kasvattajalla on vahva ammatillinen osaaminen ja tietoisuus. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.) Seinäjoen alueella on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma, Meirän Vasu, jota toteutetaan eri varhaiskasvatuspaikoissa Seinäjoella.

Suomen päivähoitolain (L 19.1.1973/36) mukaan lasten päivähoitoa voivat saada lapset, jotka eivät ole vielä oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole heille muulla tavoin järjestetty. Myös tätä vanhemmat lapset voivat saada päivähoitoa. Lasten päivähoito pyritään järjestämään siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona se on tarpeellista. Vanhemmat voivat joko valita lapselleen kunnan järjestämän päivähoitopaikan, hoitaa lasta kotihoidontuella tai järjestää päivähoitoa yksityisen hoidon turvin.

Lasten päivähoito on peruspalvelu, jonka järjestäminen on kunnan velvollisuus ja jonka rahoitus tapahtuu pääosin yhteiskunnan varoista. Kunnan tehtävänä on taata laadullisesti hyvän päivähoidon saatavuus siten, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus osallistua palveluihin riippumatta perheen sosioekonomisesta tai muusta yhteiskunnallisesta asemasta tai asuinpaikasta. Päivähoitopalvelujen tulee olla monipuolisia ja eri palvelumuotojen tasapuolisesta kehittämisestä tulee huolehtia. (Meirän Vasu 2007, 5.)

Kunnallista päivähoitoa järjestetään päiväkotihoidona, perhepäivähoitona ja ryhmäperhepäivähoitona. Päivähoito voi olla kokopäiväistä (kuitenkin enintään 10 tuntia vuorokaudessa) sekä osapäiväistä (enimmäiskesto 5 tuntia vuorokaudessa). (Päivähoito on hoitoa, kasvatusta ja opetusta 2010.)

Seinäjoella kunnan järjestämää päivähoitoa tarjotaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Päivähoito voi olla osa-, tai kokopäiväistä

tai vuorohoitoa. Päivähoidon piiriin kuuluu myös avoin päiväkotitoiminta, leikkikenttätöiminta ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. (Meirän Vasu 2007, 5.)

Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tuleekin näin ollen tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö. Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoitoon tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisen kasvatuksen tukemisessa on kunnioitettava lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumusta. Edistäessään lapsen kehitystä päivähoitoon tulee tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (L 19.1.1973/36.)

Seinäjoella päivähoitopalveluissa korostetaan monipuolisuutta ja yksikkökohtaiset toiminnalliset painotukset vaihtelevat yksikön sijainnin, koon ja henkilöstön erityisosaamisen mukaan. Lasten päivähoidossa asiakkaina ovat sekä vanhemmat että erityisesti lapset. Päiväkodeissa toimii yksikkökohtaiset vanhempainryhmät, joissa vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa oman lapsensa päivähoitoyksikön kehittämiseen. (Meirän Vasu 2007, 5.)

4 PALVELUOHJAUS

Yleisesti palveluohjaus perustuu asiakkaan ja palveluohjaajan aitoon kohtaamiseen sekä luottamuksellisen suhteen luomiseen. Palveluohjaus on ennen kaikkea asiakaslähtöinen sekä asiakkaan etua painottava työtapa. (Hänninen 2007, 11.) Varhaiskasvatuksessa ei palveluohjausta juuri käytetä, ja palveluohjaus onkin keskittynyt muunlaisiin palveluihin. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi ikääntyneet, mielenterveyskuntoutujat, päihdeongelmaiset sekä vankilasta juuri vapautuneet. Palveluohjauksessa pyritään asiakkaan itsenäisen elämän tukemiseen. Itsenäisen elämän tukeminen tarkoittaa asiakkaan oman toimintakyvyn vahvistamista niin, että hän pystyy tekemään päätöksiä omaa elämäänsä koskevissa asioissa. (Suominen & Tuominen 2007, 13.) Tuki muodostuu asiakkaan, hänen sosiaalisen verkostonsa, palveluohjaajan sekä muiden palvelutuottajien kytkettyjen resurssien varaan (Hänninen 2007, 11). Palveluohjauksella pyritään myös saamaan asiakas itse hänen elämänsä keskeiseksi toimijaksi (Suominen & Tuominen 2007, 13).

Asiakkaan ja palveluohjaajan luottamuksellisen suhteen rakentumisen kautta asiakkaan omat voimavarat tulevat vähitellen näkyviksi. Tämän jälkeen voidaan alkaa yhdessä asiakkaan kanssa suunnitella, mitkä voisivat konkreettisesti olla hänen elämäänsä koskevat henkilökohtaiset tavoitteet. Päämääränä ei ole enää pelkäämistään asiakkaan voimavarojen vahvistaminen, vaan myös tavoitteellinen työskentely. Tavoitteiden kartoittamisen jälkeen voidaan saada näkökulmia siihen, mitkä palvelut tukevat parhaiten asiakasta. Asiakkaan tarpeiden ja niitä tukevien palveluiden yhteensovittaminen on palveluohjauksen keskeinen sisältö. (Suominen & Tuominen 2007, 13–14.) Tavoitteet, tuki, työtapa sekä palvelut räätälöidään kunkin asiakkaan tarpeen mukaan (Hänninen 2007, 11). Tietoa ja vastauksia etsitään yhdessä, jolloin asiakas sekä palveluohjaaja yhdessä kohtaavat eteen tulevat ylä- ja alamäet. Molemmilla on oma asiantuntijuutensa – asiakas on elämänsä asiantuntija ja työntekijä ammatillinen asiantuntija. Molemmilla osapuolilla täytyy olla tilaisuus tasapuoliseen puhumiseen sekä kuulluksi tulemiseen. Kun vuorovaikutus perustuu tasa-arvoiseen vastavuoroisuuteen, kysymys on kumppanuudesta, mikä on myös asiakaslähtöisyyden merkittävä osatekijä. (Hänninen 2007, 12.)

Luottamuksen synnyttyä asiakas sekä palveluohjaaja ovat lähentyneet toinen toisiaan niin, että heidän välilleen on muotoutunut toivo sekä muutoksen mahdollisuus. Palveluohjaaja on suuremmassa roolissa suhteen rakentamisessa, mutta sen luominen ei onnistu ilman asiakkaan myötävaikutusta. (Suominen & Tuominen 2007, 14.) Pohja dialogisuudelle, vuoropuhelulle, asiakkaan sekä työntekijän välille on syntynyt luottamuksen kautta. Dialogisuus tarkoittaa avointa kommunikaatiota, läsnäoloa sekä sitä, ettei työntekijällä eikä asiakkaalla ole valmiita vastauksia. (Hänninen 2007, 12.)

Palveluohjaus on sekä asiakkaan kanssa tehtävää työtä (case management) että asiakkaan saamien palveluiden ja tukimuotojen koordinoitua ja yhteensovittamista (service coordination). Palveluiden sekä tukimuotojen koordinoinnilla ja yhteensovittamisella tarkoitetaan palveluiden tuottamista ja antamista asiakkaalle niin, että tarvittavat asiat tehdään mahdollisimman hyvässä järjestyksessä, eri palveluiden tuottajien tarjoamia mahdollisuuksia innovoivasti hyödyntäen, mutta päällekkäisyyksiä tai tarpeettomia odotusaikoja välttämällä. Tästä hyötyy niin asiakas kuin palveluiden tuottajat. (Pietiläinen & Seppälä 2003, 15.)

Palveluohjausprosessi pohjautuu asiakkaan fyysisen, psyykkisen sekä sosiaalisen hyvinvoinnin kokonaisvaltaiseen arviointiin. Arviointi tapahtuu usein moniammatillisissa tiimeissä tai muuta asiantuntijatietoa hyödyksi käyttämällä. Palveluohjausta tarvitaan erityisesti silloin, kun asiakkaalla on moninaisia yhtäaikaista työllistymisen esteitä, eikä yksittäisellä palvelulla päästä tuloksiin. (Palveluohjaus 2011.) Yhtenä tavoitteena palveluohjauksessa on luoda tukeva, tehokas sekä kestävä työmalli, johon sekä asiakas että viranomaiset voivat luottaa (Suominen 2002, 15).

4.1 Palveluohjaajan työ

Tavoitteellinen työ palveluohjaajana sisältää erilaisia osioita. Palveluohjaaja tukee asiakasta, antaa toivoa ja toimii keskustelukumppanina välttämällä kuitenkin ystävän tai terapeutin rooliin joutumista. Palveluohjaajan työ on henkilökohtaista sekä pitkäjänteistä, mutta se ei kestä koko elämää eikä ylitä yksityisyyden rajoja. Palve-

luohjaaja pyrkii nostamaan asiakkaan itsetuntoa neuvomalla avun ja tuen mahdollisuuksista ja auttamalla häntä pääsemään näiden piiriin. Palveluohjaaja myös etsii sekä motivoi henkilöitä, joilla on oikeus ja tarve yhteiskunnan tukeen, mutta jotka erilaisista syistä ovat jääneet tuen ulkopuolelle. (Suominen 2002, 14.)

Asiakkaan tarpeiden kartoittaminen ja määrittäminen sekä hänen saattamisensa yhdistetyn palvelutoiminnan piiriin kuuluu myös palveluohjaajan toimenkuvaan. Lähtökohtana palveluohjaajalla on asiakkaan ilmaisemat tarpeet ja toiveet, jonka pohjalta muodostetaan kokonaisvaltainen suunnitelma eri palveluista. Palveluohjaaja ei välttämättä tee suunnitelmaa itse, mutta hänen täytyy huolehtia siitä, että suunnitelma tehdään ja että se pohjautuu asiakkaan ilmaisemiin toivomuksiin. (Suominen 2002, 14.)

Palveluohjaaja edustaa asiakasta tämän antaman valtakirjan kautta ja toimii asiakkaan edunvalvojana. Erilaisia virallisia tahoja täytyy muistuttaa asiakkaan yleisistä oikeuksista ja oikeudesta saada tarpeenmukaisia palveluja. Palveluohjaajan tulee olla työkalu, jonka kautta asiakkaan elämää koskevat ratkaisut siirretään eri viranomaisilta ja ammattilaisilta asiakkaalle itselleen. (Suominen 2002, 14–15.)

4.2 Asiakkaan ohjaaminen varhaiskasvatuspalveluihin

Kuten jo johdannossa mainitsimme, kunnalla on velvollisuus järjestää päivähoitopaikka sitä haluavalle. Subjektiivinen päivähoito-oikeus tarkoittaa päivähoitolain (L 19.1.1973/36) mukaan sitä, että lasten päivähoitoa voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty. Mikäli vanhempi hakee lapselleen kunnallista päivähoitopaikkaa, tulee lapsen saada se subjektiivisen päivähoito-oikeuden mukaan. Lasten päivähoidosta annetun asetuksen 2 §:n (882/1995) mukaan lapselle on haettava päivähoitopaikkaa viimeistään neljä kuukautta ennen hoidon tarvetta. Mikäli hoidon tarve johtuu esimerkiksi vanhempien työllistymisestä, koulutuksesta tai opinnoista, eikä hoidontarpeen alkamisajankohtaa ole voitu ennakoida, tulee

päivähoitopaikkaa hakea viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee päivähoitopaikan. (Räty 2006.)

Yleisesti kunnallista päivähoitopaikkaa vanhemmat hakevat lapselleen lomakkeella. Seinäjoella päivähoitopaikkoihin on jatkuva haku. Hakemuksia saa jokaisesta päivähoitoyksiköstä. Hakemus palautetaan siihen yksikköön, johon lapsi ensisijaisesti halutaan tai Seinäjoen kaupungin päivähoitotoimistoon. (Päivähoitopaikan hakeminen 2011.) Päivähoitotoimistossa asioidaan varhaiskasvatukseen liittyvissä asioissa. Kuten jo edellä mainitsimme, päivähoitotoimistoon voi palauttaa hoitopaikkahakemuksen. Myös työnhakuilmoitukset voi palauttaa päivähoitotoimistoon. Seinäjoen päivähoitotoimistossa työskentelee muun muassa päivähoitotoimistopäällikkö, perhepäivähoidon aluejohtaja, perhepäivähoidonohjaaja sekä toimistos sihteeri (Päivähoitotoimisto 2011). Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja voisi työskennellä esimerkiksi päivähoitotoimistossa, mikäli sellainen Seinäjoella olisi.

Seinäjoen alueella ei ole omaa varhaiskasvatuksen palveluohjaajaa. Vanhempien tulee itse ottaa selvää erilaisista varhaiskasvatuspalveluista miettiessään millaista varhaiskasvatuspalvelua haluavat lapselleen. Seinäjoella kuitenkin toimii palveluohjaaja muun muassa ikäihmisten sektorilla. Esimerkiksi Siilinjärvellä toimii varhaiskasvatuksen palveluohjaaja, jonka tehtävänä on antaa vanhemmille tietoa kaikista alueella järjestettävistä varhaiskasvatuspalveluista. Siilinjärven palveluohjaajan tehtäviin kuuluu pohtiminen yhdessä perheen kanssa, millainen varhaiskasvatuspalvelu olisi lapsen ja perheen tarpeen mukainen. (Palveluohjaus 2 2011.)

Seinäjoen kaupungin Internet-sivuilta (Seinäjoen kaupunki 2011) löytyy tietoa kunnallisista päivähoitopalveluista, yksityisistä päiväkodeista, avoimesta päiväkodista ja vuorohoidosta. Lisätietoja näistä palveluista saa myös Seinäjoen päivähoitotoimistosta. Lisäksi sivuilla mainitaan seurakunnan päiväkerhot sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lastenkamari. Kunnallisilla päivähoitopalveluilla tarkoitamme Seinäjoen kaupungin ylläpitämää päiväkotia, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä avointa päiväkotia. Käytännössä varhaiskasvatuksen palveluohjaus tapahtuu Internetissä. Vanhempien tulee kuitenkin itse ottaa asiasta selvää.

Seinäjoella toimii neljä yksityistä päiväkotia, joista yksi on Steiner-päiväkoti. Tämä eroaa muista Seinäjoen päiväkodeista käyttämänsä vaihtoehtoisen pedagogiikan vuoksi. Yksityiset päiväkodit toimivat ostopalveluna Seinäjoen kaupungille. (Yksityiset päiväkodit 2011.) Lasten yksityisen hoidon tukea voi saada Suomessa asuva perhe, jonka alle kouluikäistä lasta hoitaa yksityinen päivähoiton tuottaja tai perheen palkkaama hoitaja. Yksityisen hoidon tuottajan on oltava kunnan hyväksymä. Edellytyksenä yksityisen hoidon tuen saamiselle on, että lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa eikä hänellä ole sieltä varattua hoitopaikkaa. Edellytyksenä on myös, että lapsen hoitaja ei ole saman perheen jäsen. Lasta hoitavalla henkilöllä tulee olla vähintään kuukauden työsopimus. Lasta voi hoitaa myös sukulainen, mikäli hänen kanssaan on tehty työsopimus ja hänelle maksetaan palkkaa. Seinäjoen kaupunki maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää. (Yksityisen hoidon tuki 1 2011; Yksityisen hoidon tuki 2 2011.)

Halusimme opinnäytetyöllämme auttaa vanhempia ja lisätä heidän tietoisuuttaan erilaisista varhaiskasvatuspalveluista. Esite toimii väylänä vanhempien ja varhaiskasvatuspalveluiden välillä.

4.3 Muita varhaiskasvatusmahdollisuuksia

Käsitlemme varsinaisessa tulososiossamme tutkimuksemme tulokset eli erilaiset Seinäjoen varhaiskasvatuspalveluntarjoajat sekä kuvauksen palvelun sisällöstä. Opinnäytetyötä tehdessämme vastaamme tuli myös varhaiskasvatukseen kuuluvia palveluita/mahdollisuuksia, joita halusimme lyhyesti avata tässä luvussa.

Suomessa jompikumpi vanhemmista tai muu hoitaja (esimerkiksi sukulainen) voi hoitaa lasta kotona, mikä on yksi varhaiskasvatusmahdollisuus. Tällöin on mahdollista saada kotihoidontukea. Kotihoidontukeen kuuluu hoitoraha sekä hoitolisä, johon vaikuttavat perheen tulot. Kotihoidontukea voi hakea perhe, jonka alle kolmevuotias lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa. Perheen muista yli kolmevuotiaista lapsista voidaan maksaa kotihoidontukea, mikäli perheessä on alle kolmevuotias lapsi, joka saa kotihoidontukea. Vanhempi, joka asuu lastensa kanssa samassa taloudessa, on oikeutettu kotihoidontukeen. Niin sanotulla ”etä-

vanhemmalla” ei ole mahdollisuutta saada kotihoidontukea. (Kotihoidontuki 2011.) Kotihoidontukea käyttävistä perheistä esimerkkinä käytämme perheitä, joissa lapsia on yleensä paljon, mahdollisesti uskonnollinen vakaumus ja vanhemman on mahdollisuus olla kotona.

Mikäli lapsen vanhemmat käyvät esimerkiksi vuorotöissä, on Seinäjoen alueella mahdollisuus saada vuorohoitoa kolmessa eri päiväkodissa. Iltahoitoa on tarjolla viidessä eri päiväkodissa. Vuorohoito tarkoittaa päivähoitoa, joka tapahtuu kello 18–06 välisenä aikana joka päivä. Iltahoito tapahtuu arkisin kello 18–22 välillä. Vuorohoitoa saa ainoastaan vanhempien työn tai opiskelun vuoksi. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista päivähoito-oikeutta. Esimerkkinä vuorohoitoa tarvitsevista perheistä ovat yksinhuoltajaperheet, joissa huoltajana toimii vain toinen vanhemmista. (Vuorohoito päivähoidossa 2011.)

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Saimme kaikilta seitsemältä vastaajalta vastaukset. Aloitimme aineiston analysoinnin käymällä läpi lomakkeet kysymys kysymykseltä. Vertasimme saman kysymyksen vastausten yhtäläisyyksiä sekä eroavaisuuksia keskenään. Mikäli sama vastaus esiintyi useammassa lomakkeessa, pyrimme tekemään tästä johtopäätöksiä perheiden tarpeiden näkökulmasta. Käytimme induktiivista päättelyä, jossa keskeistä on aineistolähtöisyys (Hirsjärvi & Hurme 2001, 136). Pyrimme pitämään perheiden tarpeiden näkökulman esillä aineistoa analysoidessamme. Tällä tarkoitimme sitä, että mikäli perheellä oli tietynlainen tarve varhaiskasvatuspalvelulle, vertasimme kyseistä tarvetta vastausten kesken ja tämän pohjalta teimme johtopäätöksiä siitä, vastaako kyseinen varhaiskasvatuspalvelu perheen tarpeita.

Olemme jäsenelleet kysymyslomakkeemme kysymykset esittämisjärjestyksessä tutkimuksemme tuloksiin. Aloitimme kysymyksestä yksi ja jatkoimme kyselylomakkeen mukaisessa järjestyksessä. Olemme pyrkineet avaamaan ja tulkitsemaan vastauksia perheiden tarpeiden näkökulmasta.

Kysymys 1: Millaista palvelua tarjoatte?

Vastaaaja	Vastaus
Perhepäivähoito	Perhepäivähoitoa kodinomaisessa ympäristössä, jossa lapsiryhmään kuuluu neljä alle kouluikäistä kokopäivähoidossa olevaa sekä mahdollisesti viidentenä osapäiväinen esiopetus- tai kouluikäinen lapsi. Lapsiryhmän kokoon lasketaan mukaan hoitajan omat alle kouluikäiset lapset.
Ryhmäperhepäivähoito	Ryhmäperhepäivähoitoa 12 lapsen ryhmissä, joissa on kolme työntekijää yhtä ryhmää kohden.
Seurakunnan perhekerho	Hengellistä varhaiskasvatuspalvelua, joka on tarkoitettu kotona pieniä lapsia hoitaville aikuisille lapsineen.
Pyhäkoulu	Hengellistä varhaiskasvatuspalvelua.
Lapsen kotona tapahtuva	Lapsen kotona tapahtuvaa perhepäivähoitoa.

perhepäivähoito	
MLL Lasten-kamari	Tilapäistä varhaiskasvatuspalvelua, jossa tarkoituksena on, että lapsi viedään hoitoon esimerkiksi vanhempien ostosreissun ajaksi.
Avoin päiväkotiki ja perheryhmä	Avointa varhaiskasvatusta sekä perheryhmätoimintaa.

Taulukko 1. Palveluiden sisältö.

Jokainen (7/7) palveluntuottaja tarjoaa lapsille suunnattua varhaiskasvatuspalvelua. Perhekerho ja avoimen päiväkodin perheryhmä (2/7) järjestävät palvelua myös vanhemmille. Seurakunnan perhekerho ja pyhäkoulu tarjoavat hengellistä kasvatusta. Jokainen varhaiskasvatuspalveluntuottaja tarjoaa eri paikoissa tapahtuvaa kasvatusta. Avoin päiväkotiki järjestää avointa varhaiskasvatusta. Avoimella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan monimuotoista kuntakohtaisesti vaihtelevaa lapsille ja perheille suunnattua toimintaa. Toimintaan voi osallistua joko säännöllisesti tai satunnaisesti. (Kuvaus varhaiskasvatuspalveluista 2011.)

Perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito sekä avoin päiväkotiki ja perheryhmä (4/7) ovat kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lastenkamari (MLL) (1/7) on kolmannen sektorin järjestämää toimintaa. Kolmannella sektorilla tarkoitetaan suomalaisessa yhteiskunnassa pääasiassa säätiöitä, järjestöjä ja uusosuustoimintaa (Pajula 2011). Pyhäkoulu ja perhekerho (2/7) ovat seurakunnan järjestämää varhaiskasvatuspalvelua.

Kysymys 2 ja 3: Kenelle palvelu on suunnattu? (minkä ikäisille, erityistarpeet), millaiset perheet käyttävät palvelujanne?

Perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, perhekerhon ja pyhäkoulun (4/7) edustajat suuntaavat palvelunsa lapsiperheille. Pyhäkoulu, perhekerho ja avoin päiväkotiki (3/7) suuntaavat palvelunsa lapsille. Kaikki varhaiskasvatuspalveluiden tuottajat tarjoavat palveluaan alle kouluikäisille lapsille (7/7). Lisäksi perhekerho ja avoin päiväkotiki (2/7) tarjoavat palveluaan myös lasten vanhemmille. Pyhäkoulun

(1/7) edustaja vastasi, että palvelu on tarkoitettu kaikenikäisille, myös lasten vanhemmille ja isovanhemmille.

Eri toimijat kertoivat, mihin erityistarpeisiin pyrkivät toiminnallaan vastaamaan. Erityistarpeena mainittiin pieni lapsiryhmä kaikissa vastauksissa (7/7). Pieni lapsiryhmä mahdollistaa yksilöllisen kasvatuksen sekä hoito ja lapsen erityistarpeet on helpompi huomioida tällöin kuin esimerkiksi suuressa päiväkotiryhmässä. Mikäli perheen tarpeena on järjestää lapselle hoitopaikka pienestä lapsiryhmästä, on kyseiset varhaiskasvatuspalvelut soveltuvia tähän tarpeeseen. Erityisesti perhe, jossa on erityistä tukea tarvitseva lapsi, hyötyisi hoitopaikasta, jossa on pieni lapsiryhmä. Hoitaja pystyisi keskittymään ja antamaan lapsen tarvitsemää huomiota yksilöllisesti ja paremmin kuin suurissa lapsiryhmissä. Avoin päiväkotijärjestelmä (1/7) tarjoavat erityistarpeenaan palvelua vanhemmille, joilla ensimmäinen lapsi on tulossa, eikä verkostoja juurikaan ole. Lisäksi palvelu suuntautuu äideille, jotka odottavat yksin ja tarvitsevat tukea itselleen ja vauvalleen. Ryhmäperhepäivähoidon edustaja (1/7) mainitsi edustamansa palvelun soveltuvan parhaiten niille perheille, joiden hoidon tarve on kello 7-17 välisenä aikana. Perhekerho (1/7) puolestaan suuntaa palveluaan perheille, joissa vanhemmat ovat osa-aikatyössä ja lapset osa-aikahoidossa.

Avoimen päiväkodin perheryhmään (1/7) suositellaan neuvolan tai sosiaalityöntekijän kautta. Perhekerhon sekä avoimen päiväkodin perheryhmän (2/7) tarjoaman palvelun kautta on mahdollista saada vertaistukea sekä tutustua ihmisiin ja laajentaa näin sosiaalista tukiverkostoaan. Kyseiset palvelut soveltuvat erityisesti yksinhuoltajaperheille, joissa toinen vanhemmista hoitaa lapsia jostain syystä yksin. On erittäin tärkeää, että yksinhuoltajilla on vankka tukiverkosto. Vertaistuki sekä hyvä verkosto auttaa jaksamaan arjen keskellä paremmin.

Kysymys 4 ja 5: Onko palvelujanne suunnattu erityisesti jollekin ryhmälle? Kenelle ette suosittele palveluanne? Miksi?

Perhepäivähoito, perhekerho, pyhäkoulu, lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito sekä avoin päiväkotijärjestelmä (5/7) suuntaa palvelunsa lapsiperheille. Pyhäkouluun ovat tervetulleita lasten lisäksi myös heidän vanhempansa tai vaikkapa heidän isovan-

hempansa. Ryhmäperhepäivähoidon sekä MLL:n Lastenkamarin (2/7) tuottama palvelu ei ole suunnattu erityisesti millekään ryhmälle, joten palvelua voivat käyttää kaikki alle kouluikäiset lapset.

Perhekerholla, pyhäkoululla, lapsen kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa sekä avoimessa päiväkodissa (4/7) ei ole rajoituksia siitä, kenelle he suosittelevat palveluaan, mikä tarkoittaa, että heidän palvelujaan voivat käyttää rajoituksetta kaikki palvelun ”kriteerit” täyttävät ihmiset. ”Kriteerinä” voi toimia esimerkiksi ikä; avoimen päiväkodin palvelua ei voi käyttää enää seitsemänvuotias lapsi, mutta kaikki alle kouluikäiset lapset ovat tervetulleita avoimeen päiväkotiin. Perhepäivähoidon sekä ryhmäperhepäivähoidon (2/7) edustajat eivät suosittele palveluaan perheille, joilla on ilta- ja vuorohoidon tarve. Perhepäivähoidon (1/7) edustaja ei suosittele palveluaan yli viisivuotiaille lapsille, sillä tuossa ikävaiheessa lapsen olisi suotavaa siirtyä esiopetukseen sekä opetella toimimaan isommassa lapsiryhmässä. Perhepäivähoidon (1/7) edustaja ei myöskään suosittele palveluaan kotona oleville vanhemmille ja ehdottikin, että vanhemmat hoitaisivat lastaan itse ja käyttäisivät esimerkiksi päiväkerhoa virikepaikkana. Virikepaikkaa käyttävä lapsi on vakituisesta hoidosta poissaolevan lapsen paikalla (Päivähoitomaksut 2010). Virikepaikka tarkoittaa hoitopaikkaa, joka on järjestetty lapselle, joka on tietyn määrän päiviä kuukaudessa varhaiskasvatuspalvelussa. Virikepaikan tavoitteena on, että virikepaikalla oleva lapsi oppii toimimaan ryhmässä, saa sosiaalisia kontakteja sekä erilaisia virikkeitä. Perhe, jossa toinen vanhemmista on kotona, voi käyttää virikepaikkaa lapsensa hoidon järjestämiseksi. Suositeltavaa olisi kuitenkin, että virikepaikkana toimisi tällöin esimerkiksi seurakunnan päiväkerho. Mikäli virikepaikkana käytetään kunnan järjestämää varhaiskasvatuspalvelua, vie se yhden kokopäivähoitoa tarvitsevan lapsen paikan. Subjektiiivinen päivähoito-oikeus kuitenkin takaa virikepaikan kunnallisesta varhaiskasvatuspalvelusta, mikäli perheen tarve niin vaatii.

Kysymys 6: Mitä perheen tulee ottaa huomioon ennen kuin valitsevat palvelunne?

Kaikki varhaiskasvatuspalvelujen edustajat (7/7) mainitsivat, että vanhempien tulee huomioida aikarajoitukset sekä lapsen ikä valitessaan varhaiskasvatuspalvelua lapselleen. Aikarajoituksissa tulee huomioida varhaiskasvatuspalvelun aukioloajat. Lisäksi ryhmäperhepäivähoidon (1/7) edustaja mainitsee, että on otettava huomioon myös kuljetusmahdollisuudet. Mikäli perheellä ei ole esimerkiksi omaa autoa käytössään, tulee varhaiskasvatuspalvelun sijainti huomioida. Seurakunnan järjestämässä pyhäkoulussa sekä perhekerhossa (2/7) vanhempien tulee ottaa huomioon evankelis-luterilainen uskonto. Seurakunnan opetuksen, toiminnan ja kasvatuksen pohjana toimii kristillinen kasvatusta.

Kysymys 7: Onko käytössänne jokin tietty teema/ideologia/pedagogiikka?

Vastaaaja	Vastaus
Perhepäivähoito	Varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen emotionaalinen kohtaaminen
Ryhmäperhepäivähoito	Kodinomaisuus ja virikkeellisyys
Seurakunnan perhekerho	Evankelis-luterilainen uskonto
Pyhäkoulu	Evankelis-luterilainen uskonto
Lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito	Kodinomaisuus
MLL Lastenkamari	Ei mitään
Avoin päiväkotiki ja perheryhmä	Kasvatuskumppanuus

Taulukko 2. Palvelun käytössä oleva teema/ideologia/pedagogiikka.

Tutkimuksessamme mukana olleilla varhaiskasvatusorganisaatioilla on kaikilla käytössään jokin tietynlainen ajatus siitä, miten lapsen hoito, kasvatusta ja toiminta järjestetään. Teema/ideologia/pedagogiikka toimii pohjana sille, miten varhaiskasvatusta kussakin palvelussa toteutetaan. Teemalla tarkoitetaan varhaiskasvatuk-

sessä toiminnan yhdistävää tekijää. Esimerkiksi jossakin varhaiskasvatuspalvelussa toimintakauden teemana voi olla muun muassa liikuntakasvatus tai lapsen osallistaminen. Ideologia yleensä perustuu maallisille arvoille, ja se korostaa rationaalisia eli järkiperäisiä arvoja. Ideologia palvelee usein poliittisia tai yhteiskunnallisia päämääriä. Ideologia ja uskonto kulkevat käsi kädessä; niitä voi olla joskus vaikea erottaa toisistaan. Yhdessä ideologia ja uskonto muodostavat maailmankatsomuksen. (Uskonto ja ideologia 2011.) Esimerkkinä pedagogiikasta toimii kunnallisen varhaiskasvatuksen pedagogiikka, joka perustuu ajatukseen hoidon ja opetuksen yhdistymisestä (educare). (Varhaiskasvatuksen pedagogiikka 2011.)

Jokaisen varhaiskasvatuspalveluntuottajan käytössä oleva teema ym. eroaa hiekan toisistaan. Jokaiselle on käytössään oma tietynlainen teema ym. Vaikka kunnan järjestämissä varhaiskasvatuspalveluissa toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteita, voi jokainen yksikkö käyttää myös omaa sovellettua teemaa ym. Seinäjoella esimerkiksi on kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa käytössä Meirän Vasu, joka pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Mikäli perheen tarpeena on jokin tietty teema ym., tulee tämä huomioida varhaiskasvatuspalvelua valitessa. Esimerkiksi seurakunnan varhaiskasvatuspalveluissa pohjana on evankelis-luterilainen uskonto, joten mikäli perhe kokee, että kyseinen uskonto ei vastaa heidän tarpeitaan, ei seurakunnan järjestämä varhaiskasvatuspalvelu ole välttämättä heille soveltuva. Yhtenä huomiona teimme, että vanhemmilla ei välttämättä ole tietoa siitä, että jokin varhaiskasvatuspalvelu käyttää tietty teemaa ym., joten he eivät välttämättä osaa ottaa tätä asiaa huomioon valitessaan varhaiskasvatuspalvelua lapselleen. Pitäisikö vanhempia informoida tässä varhaiskasvatuspalveluiden teemojen ym. tiedottamisessa enemmän? Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja voisi toimia tämän asian tiedottajana samalla kun ohjaa perheitä heidän tarpeitaan vastaaviin palveluihin.

Kysymys 8: Onko palvelu lyhyt- vai pitkäkestoista? (Kuinka pitkään asiakassuhde kestää)

Vastaukset vaihtelivat muutamasta tunnista neljään vuoteen. Kaikissa tutkimuksemme varhaiskasvatuspalveluissa perheiden tarpeet määrittävät asiakassuhteen keston. Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Seinäjoen Lastenkamari vastaa

monien perheiden tarpeisiin, sillä MLL:n varhaiskasvatuspalvelussa ei vaadita asiakasta sitoutumaan palveluun. Toinen vanhemmista voi esimerkiksi viedä lapsen Lastenkamarille hoitoon yhdeksi tunniksi, jonka aikana vanhempi itse käy vaikkapa ruokakaupassa. Kun MLL:n Lastenkamarin palvelua on käyttänyt kerran, ei se tarkoita, että sinne olisi mentävä uudestaan. Varhaiskasvatuspalveluissa, joissa asiakassuhde on pidempikestoista, esimerkiksi vuosia kestävä, perheen ja varhaiskasvatuspalvelun edustajan välille syntyy vuorovaikutuksellinen suhde, joka luo luottamusta. Myös kommunikaatio helpottuu, kun toinen on tutumpi. Esimerkiksi perhepäivähoidossa sekä ryhmäperhepäivähoidossa asiakassuhde voi kestää monia vuosia. Varhaiskasvatuspalvelua valitessa perheen tulisi huomioida, minkä pituista asiakassuhdetta he tarvitsisivat.

5.1 Muunlaisia tarpeita?

Tutkimuksessamme kävi ilmi, että Seinäjoella ei ole erillistä varhaiskasvatuspalvelua maahanmuuttajille. Maahanmuuttajalla tarkoitetaan kaikkia eri perustein maasta toiseen muuttanutta henkilöä (Maahanmuuttovirasto 2011). Maahanmuuttajaperheiden lapset integroidaan valitsemaansa suomalaiseen varhaiskasvatuspalveluun. Mikäli maahanmuuttajaperhe valitsee päiväkodin varhaiskasvatuspalvelukseksi, maahanmuuttajalapsi osallistuu päiväkodin toimintaan kuten muutkin lapset. Kuten suomalaistenkin lasten, myös maahanmuuttajalasten kulttuuria sekä uskontoa pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi ruokaan liittyvissä rajoituksissa.

Mikäli lapsi ei osaa suomen kieltä, voi se aluksi olla haasteena lapsen sopeutumisessa sekä se on myös haaste varhaiskasvatuspalvelun edustajalle. Yhteisen kielen puuttuessa kommunikointi tulee tapahtua muilla keinoin, esimerkiksi kuvien avulla. Pitkäkestoisessa asiakassuhteessa luottamus lapsen ja varhaiskasvattajan välillä lisääntyy, kun lapsi oppii vähitellen suomen kieltä. Lyhytkestoisissa asiakassuhteissa yhteistä luottamusta ei välttämättä ehdi syntyä. Ehkä pitkäkestoinen asiakassuhde palvelee maahanmuuttajaperheiden tarpeita paremmin kuin lyhytkestoinen asiakassuhde.

Tätä perhemuotoa ei tullut ilmi tutkimustuloksissamme, emmekä käsitelleet sitä tutkimuksessamme. Opinnäytetyötä aloittaessamme tiesimme, että maahanmuuttajaperheille suunnattuja varhaiskasvatuspalveluja on Seinäjoella hyvin vähän. Asiaan enemmän paneuduttuamme kävi ilmi, että heille ei ole erillistä varhaiskasvatusta tarjolla ollenkaan, jolloin päätimme jättää tämän ryhmän varsinaisen tutkimuksen ulkopuolelle. Halusimme kuitenkin tuoda ilmi tämän maahanmuuttajia koskevan seikan varhaiskasvatuspalveluista, sillä maahanmuuttajaväestön lukumäärä on melko suuri, ja ehkäpä heitä voisi myös huomioida enemmän varhaiskasvatuspalveluissa.

5.2 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen

Tutkimuksessamme halusimme saada vastauksen tutkimuskysymykseemme ”millaisia erilaisia varhaiskasvatuspalveluita on Seinäjoen alueella?”. Tutkimuksemme pohjalta selvisi, että Seinäjoen alueella on melko kattava tarjonta erilaisista varhaiskasvatuspalveluista. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat muun muassa perhepäivähoidosta, ryhmäperhepäivähoidosta, Seinäjoen seurakunnan järjestämästä perhekerhosta ja pyhäkoulusta, lapsen kotona tapahuvasta perhepäivähoidosta, Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Lastenkamarista sekä avoimesta päiväkodista ja perheryhmästä. Tutkimusta tehdessä löysimme myös muita varhaiskasvatusmahdollisuuksia, jotka eivät valikoituneet tutkimukseemme, mutta koimme, että kyseiset varhaiskasvatusmahdollisuudet ovat tärkeitä sekä opinnäytetyömme että lasten vanhempien tiedon lisäämisen kannalta. Nämä varhaiskasvatusmahdollisuudet olivat kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki sekä ilta- ja vuorohoito. Tähän ensimmäiseen tutkimuskysymykseemme saimme suhteellisen kattavan vastauksen, joka ilmenee tutkimustuloksissamme. Tutkimukseen osallistuneiden vastaajien vastausten pohjalta selvisi erilaisten varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta Seinäjoella.

Tutkimuksemme toisena tutkimuskysymyksenä olivat ”millaisia palveluita varhaiskasvatuksen ammattilaiset suosittelivat eri perheille ja millaisiin tarpeisiin?”. Tutkimuksestamme kävi oletetusti ilmi, että ammattilaiset suosittelivat palveluitaan lapsille sekä lapsiperheille. Lisäksi esiin nousi yksittäisiä ammattilaisten huomioita

palvelujensa soveltuvuudesta myös vanhemmille itselleen. Seurakunnan perhekerho sekä avoimen päiväkodin perheryhmä soveltuvat erityisesti myös vanhemmille, sillä näissä varhaiskasvatuspalveluissa on tarjolla muun muassa vertaistukea. Perhepäivähoidosta kävi ilmi, että palvelua ei suositella yli viisivuotiaille lapsille, sillä perhepäivähoidossa koettiin, että kyseisessä ikävaiheessa olevan lapsen olisi hyvä siirtyä suurempaan lapsiryhmään ja esiopetukseen. Toinen huomio oli, että perhepäivähoitoa ei käytettäisi virikepaikkana, vaan sen sijaan paikkana voisi toimia esimerkiksi seurakunnan päiväkerho. Lapsen kotona tapahtuvan perhepäivähoidon edustaja suositteli palveluaan erityisesti erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja näiden perheille. Tähän kysymykseen vastauksia saimme niukemmin kuin ensimmäiseen tutkimuskysymykseemme johtuen siitä, että aineistonkeruumenetelmämme oli lomake. Mikäli olisimme käyttäneet haastattelua aineistonkeruumenetelmän, olisimme luultavasti saaneet tarkemmat ja kattavammat vastaukset.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi oli haastava, sillä se vaati pitkäjänteisyyttä, ajankäytön hallintaa ja paineensietokykyä. Myös aikaisempi kokemattomuus näin laajan työn ja tutkimuksen tekemisestä asetti omat haastavuutensa. Prosessi oli kuitenkin samalla erittäin kiintoisa ja opettavainen. Opinnäytetyön kautta saimme paljon uutta tietoa tulevaisuuden varalle. Kiintoisaksi työn koimme siksi, koska varhaiskasvatus sektorina on lähellä sydäntämme ja aiheen kiinnostavuuden voimin jaksoimmekin motivoitua yhä uudelleen tämän työn tekemiseen.

Varhaiskasvatuspalveluiden tarjoajista henkilökohtaisesti koimme mielenkiintoisiksi erityisesti lapsen kotona tapahtuvan perhepäivähoidon sekä avoimen päiväkodin ja perheryhmän. Itsellämme oli jonkin verran kokemusta ja tietoa varhaiskasvatuspalveluista, mutta kyseisistä varhaiskasvatuspalveluista meillä ei ollut tietoa. Työn edetessä selvisi, ettei Seinäjoella ole varhaiskasvatuksen palveluohjaajaa. Henkilökohtaisesti koemme, että tämä on epäkohta Seinäjoen varhaiskasvatuspalveluissa. Palveluohjaajia löytyy Seinäjoelta muilta sosiaalialan sektoreilta, joten kysymys kuulukin, miksi varhaiskasvatuksen sektorilla ei ole omaa palveluohjaajaa.

Vaikka opinnäytetyöprosessi olikin mielenkiintoinen ja olemme tyytyväisiä lopputulokseen, on joitakin asioita, mitä tekisimme toisin. Vaikka työmme loppujen lopuksi eteni nopeasti ja valmistui ajallaan, olisimme voineet varata työllemme enemmän aikaa. Myös mikäli olisimme suorittaneet tutkimuksemme haastattelemalla, olisimme luultavasti saaneet laajemmat ja monipuolisemmat vastaukset kysymyksiimme.

Koemme, että opinnäytetyömme sekä varhaiskasvatuksen palveluohjauksen esite ovat hyödyksi kehitettäessä Seinäjoen varhaiskasvatuspalveluita, ja toimii mahdollisesti kimmokkeena parantaa tietoisuutta varhaiskasvatuspalveluiden tarjonnan monipuolisuudesta.

Lapsuus on yksi ihmisen tärkeimmistä elämänvaiheista. Se toimii perustana ihmisen koko loppuelämälle. Siksi varhaiskasvatussektoria täytyy koko ajan kehittää

lasten ja perheiden tarpeita vastaaviksi. On olemassa yhtä monta tarvetta kuin on perhettäkin ja tarpeet muuttuvat koko ajan. Tuntuu hienolta, että olemme saaneet pieniltä osin olla kehittämässä tätä tärkeää aluetta.

LÄHTEET

- Avoin päiväkotiki ja perheryhmä. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu: 23.10.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/avoin_paivakoti_ja_perheryhma.html
- Heit, E. 2000. Properties of inductive reasoning. [Verkkajulkaisu]. University of Warwick. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: faculty.unmerced.edu/eheit/heit2000.pdf
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Hänninen, K. 2007. Palveluohjaus: asiakaslähtöistä täsmäpalvelua vauvasta vauriin. Helsinki: Stakes.
- Kotihoidontuki. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Kansaneläkelaitos. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/170701122305EH?OpenDocument>
- Kuula, A. 2006. Yksityisyyden suoja tutkimuksessa. Teoksessa: Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. & Sorvali, I. (toim.) Etiikkaa ihmistieteelle. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Kuvaus varhaiskasvatuspalveluista. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Kasvun kumppanit. Lasten hyvinvointia vahvistamassa. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/varhaiskasvatuspalvelut
- L 19.1.1973/36. Laki lasten päivähoitosta.
- Laadullinen tutkimus. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Jyväskylän yliopiston Koppa. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>
- Lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/lapsen_kotona_tapahtuva_perhepaivahoito.html

- Lastenkamari ja hoitopalvelut. Lastenkamarin lapsiparkki. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Mannerheimin Lastensuojeluliitto Seinäjoen paikallisyhdistys. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://www.mllseinajoki.fi/?page_id=41
- Maahanmuuttovirasto. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 5.11.2011]. Saatavana: <http://migri.fi/netcomm/default.asp>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://www.mll.fi/>
- Meirän Vasu. 2007. Seinäjoen kaupungin päivähoidon varhaiskasvatuksen kuntasuunnitelma. Sosiaali- ja terveyslautakunta.
- Pajula, E. Ei päiväystä. Kolmas sektori käsitteenä. [Verkkosivu]. Kolmassektori.net. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: www.kolmassektori.net/kolmas.htm
- Palveluohjaus. Ei päiväystä. [Verkkojulkaisu]. Työllisyysportti. [Viitattu 13.10.2011]. Saatavana: <http://www.tyollisyysportti.fi/tyollisyyspalvelut/palvelukasitteet/palveluohjaus/>
- Palveluohjaus 2. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Siiliset Peruspalvelukeskus. [Viitattu 5.11.2011]. Saatavana: <http://siiliset.fi/varhaiskasvatuspalvelut/palveluohjaus/index.php>
- Perhekerhot. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen alue seurakunta. [Viitattu 2.11.2011]. Saatavana: <http://seinajoenseurakunta.fi/perhekerho.html>
- Perhepäivähoito. 2008. [Verkkojulkaisu]. Kuntayhtymä Kaksineuvoinen. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://www.kaksineuvoinen.fi/Suomeksi/Sosiaali_ ja_perhepalvelut/Paivahoito/Perhepaivahoito
- Pietiläinen, E. & Seppälä, H. 2003. Palveluohjaus asiakastyössä ja organisaatiossa. Helsinki: Kehitysvammaliitto.
- Puolistrukturoitu haastattelu. Ei päiväystä. [Verkkosivu.] Tilastokeskus. Virtual Statistics. [Viitattu 2.11.2011.] Saatavana: <http://stat.fi/virsta/tkeruu/04/02/>
- Pyhäkoulu. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen alue seurakunta. [Viitattu 2.11.2011] Saatavana: <http://seinajoenseurakunta.fi/pyhakoulu.html>
- Päivähoito on hoitoa, kasvatusta ja opetusta. 2010. [Verkkojulkaisu]. Sosiaali- ja terveysministeriö. [Viitattu 7.10.2011]. Saatavana: http://www.stm.fi/lapset/palvelut_perheille/paivahoito

- Päivähoitomaksut. 2010. [Verkkosivu]. Oulaisten kaupunki. [Viitattu 3.11.2011]. Saatavana: http://oulainen.fi/alltypes.asp?d_type=5&menu_id=5807&#
- Päivähoitomaksut 2. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 3.11.2011.] Saatavana: <http://seinajoki.fi/paivahoito/paivahoitomaksut.html>
- Päivähoitopaikan hakeminen. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/paivahoitopaikan_hakeminen.html
- Päivähoitotoimisto. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/ajankohtaista/tiedotteet/paivahoitotoimisto_on_muuttanut.html
- Päiväkerho. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen aluseurakunta. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://seinajoenseurakunta.fi/lapset168.html>
- Routio, P. 2007. [Verkkosivu]. Tutkimuksen etiikka. Tuote ja tieto. Tuotteiden tutkimus ja kehittäminen. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: www2.uiah.fi/projects/metodi/051.htm
- Ryhmiöt. Ei päiväystä. [Verkkosivut]. Kuntayhtymä kaksineuvoinen. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://www.kaksineuvoinen.fi/Suomeksi/Sosiaali_ ja_perhepalvelut/Paivahoito/Ryhmiöt
- Ryhmäperhepäiväkodit. Ei päiväystä [Verkkosivut]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/ryhmaperhepaivakoti.html>
- Räty, T. 2006. Mihin päivähoitolaki velvoittaa kuntaa?. [Verkkosivut]. Sosiaaliturva. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: www.sosiaalitieto.fi/mp/db/file_library/x/IMG/33164/file/Ratu1-06-pdf.
- Seinäjoen kaupunki. Ei päiväystä. [Verkkosivut]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 5.11.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/paivahoito_-_toimintaperiaatteet.html
- Seinäjoen perhepäivähoito. Ei päiväystä. [Verkkosivut]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/perhepaivahoito.html>
- Suominen, S. (toim.). 2002. Henkilökohtainen palveluohjaus. Case management mielenterveystyössä. Helsinki: Omaiset mielenterveystyön tukena Uudenmaan yhdistys ry.

- Suominen, S. & Tuominen, M. 2007. Palveluohjaus: portti itsenäiseen elämään. Helsinki: Profami.
- Saukkonen, P. (toim.) Ei päiväystä. Teoreettinen viitekehys. [Verkkójulkaisu]. Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin laitos. [Viitattu 14.10.2011]. Saatavana: http://www.mv.helsinki.fi/home/psaukkon/tutkielma/Teoreettinen_viitekehys.htm
- Uskonto ja ideologia. 2011. [Verkkosivu]. Opetushallitus. [Viitattu 13.11.2011]. Saatavana: www02.oph.fi/etalukio/uskonto/kurssi1/sivu_1_1_2.html
- Valli, R. 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa: J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: metodin valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus. 100-112.
- Varhaiskasvatuksen pedagogiikka. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Edufin. [Viitattu 13.11.2011.] Saatavana: www.edufin.fi/koulutus/html/varhaiskasvatuksen_pedagogiikk.html
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakes oppaita 56. Helsinki: Stakes.
- Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vuorohoito päivähoitossa. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: <http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/vuorohoito.html>
- Yksityisen hoidon tuki 1. 19.10.2011. Kela. [Verkkosivusto]. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/170701124416EH
- Yksityisen hoidon tuki 2. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.11.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/yksityisen_hoidon_tuki.html
- Yksityiset päiväkodit. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 23.10.2011]. Saatavana: http://seinajoki.fi/paivahoito/palvelut/yksityiset_paivakodit.html

LIITTEET

Liite 1 Tutkimuslupapyyntö

Liite 2 Tutkimuslupa

Liite 3 Kyselylomake

Liite 4 Varhaiskasvatuspalveluiden esite

LIITE 1 Tutkimuslupapyyntö

Opiskelemme Seinäjoen ammattikorkeakoulussa sosionomiksi (AMK). Teemme opinnäytetyönämme varhaiskasvatuksen palveluohjauksen esitettä. Ohjaava opettajamme on Minna Zechner (puh: xxx xxxxxx, minna.zechner@seamk.fi)

Haemme tutkimuslupaa Seinäjoen alueen päivähoiton henkilökunnan haastattelamiseen. Ajatuksenamme on työstää päivähoiton palveluohjauksen esite, jossa esittelemme eri päivähoitopalveluita Seinäjoen alueella. Haastattelun suorittaisimme haastattelulomakkeella, johon saisi vastata sähköisesti. Sähköisen haastattelulomakkeen lähettäisimme kahdelle Seinäjoen päivähoiton aluejohtajalle sekä kahdelle perhepäivähoidon ohjaajalle.

Tutkimme, millaisia erilaisia päivähoitopalveluja erityisesti Pajuluoman alueella sekä myös muualla Seinäjoella on, ja millaisille perheille eri palvelut on suunnattu. Työstämme opinnäytetyöhömmme liitteeksi esitteen, jossa on tarkoitus esitellä lyhyesti eri päivähoitopalveluita Seinäjoen alueella.

Käytämme haastatteluita ainoastaan opinnäytetyöhön ja käsittelemme materiaalia luottamuksellisesti. Varmistamme, että haastateltavien henkilöllisyys ei tule ilmi opinnäytetyössämme. Työn valmistuttua tuhoamme aineiston. Työmme on tarkoitus valmistua 23.11.2011 mennessä.

Liitteenä tutkimussuunnitelma.

Terveisin:

Taina Mansikka-aho
xxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxx
taina.mansikka-aho@seamk.fi

Emmi Valaranta
xxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxx
emmi.valaranta@seamk.fi

LIITE 2 Tutkimuslupa

1(1)

Asia	<p>Tutkimuslupa / Mansikka-aho Taina ja Valaranta Emmi</p> <p>Taina Mansikka-aho ja Emmi Valaranta opiskelevat Seinäjoen ammattikorkeakoulussa sosionomeiksi ja anovat tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten. Opiskelijat laativat opinnäytetyönään varhaiskasvatuksen palveluohjauksen esitteen.</p> <p>Opinnäytetyössä tutkittaisiin, minkälaisia erilaisia päivähoitopalveluja on ja minkälaisille perheille eri palvelut on suunnattu Seinäjoella ja erityisesti Pajuluoman alueella.</p> <p>Tutkimus toteutettaisiin lähettämällä sähköinen haastattelulomake kahdelle päivähoiton aluejohtajalle ja kahdelle perhepäivähoidon ohjaajalle. Haastateltavien henkilöllisyys ei tule ilmi opinnäytetyössä.</p> <p>Opinnäytetyön valmistumisaika 23.11.2011.</p>														
Päätös	<p>Myönnän tutkimusluvan edellyttäen, että tutkijat noudattavat vaitiolovelvollisuutta tutkimuksessa saamiensa tietojen suhteen ja että yksi kappale tutkimuksesta luovutetaan sen valmistuttua sivistyskeskukselle. Tutkimusluvan ehtona on myös, ettei vastaajia voida indentifioida.</p> <p>Opinnäytetyö tullaan julkaisemaan sähköisessä muodossa Seinäjoen kaupungin kotisivuilla.</p>														
Allekirjoitus	<p>Aija-Marita Näsänen, varhaiskasvatusjohtaja, p. 06 416 2151, aija-marita.nasanen@seinajoki.fi</p>														
Oikaisu-vaatimusohje	<p>Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen osoitteella: Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta, Kirkkokatu 6, PL 215, 60101 Seinäjoki, neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.</p>														
Julkisesti nähtävänä	<p>Sivistyskeskus 13.10.2011</p>														
Tiedoksianto	<table border="0"> <tr> <td>Kenelle</td> <td>Päivämäärä</td> </tr> <tr> <td>Taina Mansikka-aho, Emmi Valaranta, Maija Harjunpää</td> <td>12.10.2011</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Miten</td> </tr> <tr> <td>☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan</td> <td>☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä</td> </tr> <tr> <td>☐ Luovutettu</td> <td>☐ Lähetetty sisäisessä postissa</td> </tr> <tr> <td>☒ Lähetetty sähköpostissa</td> <td>Vastaanottajan allekirjoitus</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Tarja Siik, toimistos sihteeri</td> </tr> </table>	Kenelle	Päivämäärä	Taina Mansikka-aho, Emmi Valaranta, Maija Harjunpää	12.10.2011	Miten		☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan	☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä	☐ Luovutettu	☐ Lähetetty sisäisessä postissa	☒ Lähetetty sähköpostissa	Vastaanottajan allekirjoitus	Tarja Siik, toimistos sihteeri	
Kenelle	Päivämäärä														
Taina Mansikka-aho, Emmi Valaranta, Maija Harjunpää	12.10.2011														
Miten															
☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan	☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä														
☐ Luovutettu	☐ Lähetetty sisäisessä postissa														
☒ Lähetetty sähköpostissa	Vastaanottajan allekirjoitus														
Tarja Siik, toimistos sihteeri															

LIITE 3 Kyselylomake

1. Millaista palvelua tarjoatte?
2. Kenelle palvelu on suunnattu? (minkä ikäisille, erityistarpeet)
3. Millaiset perheet käyttävät palvelujanne?
4. Onko palvelujanne suunnattu erityisesti jollekin ryhmälle?
5. Kenelle ette suosittele palveluanne? Miksi?
6. Mitä perheen tulee ottaa huomioon ennen kuin valitsevat palvelunne?
7. Onko käytössänne jokin tietty teema/ideologia/pedagogiikka?
8. Onko palvelunne lyhyt- vai pitkäkestoista? (kuinka pitkään asiakassuhde kestää)

Mikäli vanhemmat käyvät vuorotöissä, on Seinäjoen alueella mahdollista saada iltä- ja vuorohoitoa. Iltahoitoa tapahtuu arkisin kello 18-22 välisenä aikana. Vuorohoito puolestaan tapahtuu kello 18-06 välisenä aikana joka päivä. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista päivähoito-oikeutta.

Yksityisen hoidon tukea voi saada Suomessa asuva perhe, jonka alle kouluikäistä lasta hoitaa yksityinen päivähoiton tuottaja tai perheen palkkaama hoitaja. Edellytyksenä yksityisen hoidon tuen saamiselle on, että lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa eikä hänellä ole sieltä varattua hoitopaikkaa. Lasta hoitavalla henkilöllä tulee olla vähintään kuukauden työsopimus. Lasta voi hoitaa myös sukulainen, mikäli hänen kanssaan on tehty työsopimus ja hänelle maksetaan palkkaa. Seinäjoen kaupunki maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää

Lisätietoa palveluista:

Seinäjoen kaupunki/ varhaiskasvatus:
http://www.seinajoki.fi/paivahoito/paivahoito_-_toimintaperiaatteet.html

MLL: <http://www.mllseinajoki.fi/>

Seinäjoen seurakunta: <http://seinajoenseurakunta.fi/index.html>

Päivähoitotoimisto:
Mandinkulma (2 kerros)
Koulukatu 20 B
60100 Seinäjoki

Esitteen on tehnyt Seinäjoen ammattikorkeakoulun sosionomi (AMK)-opiskelijat Taina Mansikka-aho ja Emmi Valaranta osana opinnäytetyötään.

VARHAISKASVATUSPALVELUT SEINÄJOELLA

TIETOPAKETTI VANHEMMILLE

Hyvä vanhempi,

kun olet valitsemassa varhaiskasvatuspalvelua (hoitopaikkaa) lapsellesi, otathan nämä asiat huomioon:

- Tarvitsetko lyhyt- vai pitkäkestoista palvelua?
- Hoitopaikan sijainti
- Omat työvuorosasi sekä hoitopaikan aukioloajat
- Tarvitsetko iltä- tai vuorohoitoa?
- Vaatiiko lapsesi hoito kokopäiväistä hoitoa vai riittääkö puolipäiväinen hoito?
- Vaikka subjektiivinen päivähoito-oikeus oikeuttaa kunnalliseen päivähoitoon, voisiko lapsesi käyttää virikepaikkana esimerkiksi seurakunnan palveluja? (Virikepaikalla oleva lapsi vie paikan yhdeltä kokopäivähoitoa tarvitsevalta lapselta. Tästä syystä seurakunnan kerho voisi toimia hyvänä virikepaikkana, mikäli hoidontarve on vähäinen)

PERHEPÄIVÄHOITO

- Perhepäivähoito tapahtuu hoitajan kotona
- Ryhmä koostuu neljästä lapsesta
- Ikäjakauma perhepäivähoidossa vaihtelee 0-6 ikävuoden välillä

RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO

- Ryhmäperhepäiväkodeissa eli "ryhmissä" lapset ovat 8-12 lapsen ryhmissä
- Ryhmissä yleensä kolme hoitajaa
- Lapset ovat 0-6-vuotiaita

LAPSEN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO

- Kunnan palkkaama perhepäivähoitaja hoitaa vähintään kolmea alle kouluikäistä lasta heidän omassa kodissaan
- Seinäjoella käytössä myös kolmiperhehoito, jossa perhepäivähoitaja hoitaa eri kodeissa vuoroviikoin 2-4 perheen lapsista muodostuvaa ryhmää
- Lapset ovat 0-6-vuotiaita
- Sopii yrittäjätaustaisille perheille sekä perheille, joissa lapsella on erityisen tuen tarvetta

AVOIN PÄIVÄKOTI JA PERHERYHMÄ

- Lapsiperheiden kohtaamispaikka, johon perhe voi mennä milloin tahansa sen aukioloaikana
- Avoin päiväkotitoiminta on avoinna keskiviikkoisin ja torstaisin kello 9-14
- Perheryhmä on tukipaikka erilaisissa elämäntilanteissa oleville perheille
- Perheryhmä on avoinna maanantaisin ja tiistaisin kello 9-13

MLL LASTENKAMARI

- Lapsiparkki tarjoaa lyhytaikaista lastenhoitoa
- Etukäteisilmoitusta ei tarvita
- Aukioloajat ma 12-16, ti 9-15, ke 12-18, to 9-15 ja pe 10-15
- Hoitomaksut määräytyvät lapsimäärän mukaan
- MLL tarjoaa myös hoitajavälitystä

PYHÄKOULU JA PERHEKERHO

- Seinäjoen alue seurakunta järjestää kerran viikossa 3-14-vuotialle maksutonta pyhäkoulua
- Perhekerhoon kokoontuu pienten lasten vanhemmat lapsineen
- Tarjoaa vertaistukea vanhemmille sekä käytännön asioiden oppimista lapsille

PÄIVÄKERHO

- Seurakunnan järjestämää palvelua
- Kerhot kokoontuvat kaksi kertaa viikossa kolme tuntia kerrallaan
- Kerho on suunnattu 3-6-vuotiaille
- Suositellaan virikepaikaksi

MYÖS...

Jompikumpi vanhemmista voi hoitaa lasta kotona ja saada kotihoidontukea. Kotihoidontukeen kuuluu hoitoraha sekä hoitolisä, johon vaikuttaa perheen tulot. Kotihoidontukea voi hakea perhe, jonka alle kolmevuotias lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa